

118“. Преводи и „Жалосне песме пророка Јеремије“. Међутим, осећа да неће живети још дуго. У жељи да види још једном своје пријатеље, иде у Крањску 1906 године да их посети.

То је била последња година Грегорчићевог живота. 16 новембра 1906 године удари га капља на служби, а осам дана доцније, 24 новембра, дошао је крај. Ма да је желео обичан погреб, народ је саранио са највећим почастима свога „горишкога славца“.

Четврта свеска Грегорчићеве поезије изишла је после његове смрти. Издао је Ксавер Мешко, свештеник и књижевник.

—

Бити ишчупан из рођене груде, при избору позива не моћи ићи за својом личној тежњом, бити спутан мантијом, везан црквом, нападан због сваког искренијег изражаја, немати ни здравља, а бити увек пуки сиромаш — чемернији се живот не може замислити.

Па ипак, Грегорчић је за све несреће које су га сналазиле нашао утеху у поезији. Поезију Грегорчић схвата као своју земалску мисију, своју свету дужност, своје животно дело, и као песник ставља се у службу домовини. Њој посвећује и „срце и главу“ и не тражи своју, већ „само народа славу“. То није празна реч код Грегорчића, то је на подлози његових најискренијих и најсветијих осећања, то потврђује његов живот, о томе говоре и четири свеске његове поезије. Ма да је његов унутрашњи живот веома развијен, ма да је имао своје личне болове и своју личну љубав, Грегорчић се брине у првом реду за судбину свога народа, својој домовини жели лепшу будућност и њу назива својом једином драгом. У песми „На свети вечер“ пева како млада девојка иде на поток да из воде сазна шта јој је наменила вишња моћ. И песник иде потоку, али не да види своју судбину, већ да из пророчких таласа прочита судбину свога народа. — У песми „Знамење“ Грегорчић пева опет о домовини. Њу је први његов спев славио, њој ће се и последњи обратити. — Песника боли што се по његовој земљи туђин шири, туђ језик чује и што је све у њој туђе, а наши само — гробови („На потуђеној земљи“ — „На потуђени земљи“). — Позива свој народ на устајање („У